

UZASADNIENIE

D. C. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od stycznia 2015 r. do kwietnia 2015 r. w Ł. znęcał się nad swoją partnerką P. Z. (1) w ten sposób, że dotkliwie wielokrotnie bił ją pięściami w twarz oraz po całym ciele, wszczynał awantury, niszczył sprzęt elektroniczny w postaci telewizora marki S., telefonu marki S., laptopa marki S. i wyposażenia mieszkania oraz znieważał słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe, groził jej pozbawieniem życia, przy czym groźba ta wzbudziła u niej uzasadnioną obawę, iż zostanie spełniona, tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k.,

II. w dniu 12 marca 2015 r. w Ł. zmusił do określonego zachowania stosując przemoc fizyczną w ten sposób, że uderzył pięścią w twarz i zabronił opuszczenia mieszkania oraz kontaktu telefonicznego z innymi osobami, czym działał na szkodę Partycji Z., tj. o czyn z art. 191 § 1 k.k.,

III. w okresie od kwietnia 2015 r. do 23 czerwca 2016 r. w nieustalonym miejscu woj. (...), mając świadomość, że jego zachowanie jest niechciane i niepożądane, uporczywie nękał P. Z. (1) w ten sposób, że wielokrotnie wydzwaniał i wysyłał sms-y na telefon prywatny i służbowy w/w o treści obelżywej i poniżającej, natrętnie składał propozycje spotkań celem wymuszenia na niej kontaktu, przy czym wzbudził u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia oraz istotnie tym działaniem naruszał jej prywatność, tj. o czyn z art. 190a § 1 k.k.,

IV. w dniu 9 czerwca 2016 r. w Ł. pozbawił wolności swojej partnerki P. Z. (1) w ten sposób, że nie pozwolił wysiąść z samochodu zamykając drzwi od pojazdu oraz naruszył jej nietykalność cielesną w ten sposób, że dusił ją obiema rękami za szyję, czym naraził P. Z. (1) na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 k.k. lub art. 157 § 1 k.k., w wyniku czego P. Z. (1) doznała obrażeń ciała w postaci stłuczenia szyi z dwoma pasmowatymi zasinieniami i drobnymi otarciami naskórka, stłuczenia ust z zasinieniem wargi górnej po stronie lewej, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządu jej ciała trwające nie dłużej niż 7 dni tj. o czyn z art. 189 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

V. w dniu 9 czerwca 2016 r. w miejscowości R., gmina T., zmusił do określonego zachowania stosując groźbę bezprawną w postaci rozbicia szyby samochodowej w samochodzie osobowym marki N. (...), w którym przebywała pokrzywdzona P. Z. (1), chcąc, aby wpuściła go do samochodu, tj. o czyn z art. 191 § 1 k.k.,

VI. w okresie od stycznia 2015 r. do marca 2015 r. w Ł. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia biżuterii damskiej złotej m.in. pierścionek z wystającym szlachetnym kamieniem koloru czerwonego, obrączka wysadzana sześcioma diamentami, łańcuszek o drobnym splocie, krzyżyk z rozetami bocznymi o łącznej wartości nie mniejszej niż 500 zł na szkodę P. Z. (1), tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi z dnia 6 marca 2018 r. oskarżony został uznany na winnego:

1. w miejsce czynu opisanego w punkcie I. – tego, że w okresie od stycznia do kwietnia 2015 r. w Ł. znęcał się fizycznie i psychicznie nad P. Z. (1), będącą dla niego osobą najbliższą, w ten sposób, że wielokrotnie bił ją po twarzy i całym ciele, wszczynał awantury, zwracał się do niej słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe oraz groził jej pozbawieniem życia, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 207 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

2. w miejsce czynu opisanego w punkcie II. – tego, że w dniu 12 marca 2015 r. w Ł. zastosował przemoc fizyczną wobec P. Z. (1) w postaci uderzenia jej pięścią w twarz, zmuszając w ten sposób pokrzywdzoną do pozostania w mieszkaniu przy ul (...) oraz zaniechania kontaktu telefonicznego z innymi osobami, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 191 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 191 § 1 k.k. wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,

3. w miejsce czynu opisanego w punkcie III. – tego, że w okresie od września 2015 r. do 23 czerwca 2016 r. na terenie woj. (...) przez uporczywe nękanie P. Z. (1) o różnych porach dnia i nocy wielokrotnym dzwonieniem i wysyłaniem wiadomości sms na jej telefon prywatny i służbowy, w tym zawierających treści uznane powszechnie za obelżywe i propozycje spotkań, istotnie naruszył prywatność pokrzywdzonej, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 190a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190a § 1 k.k. wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

4. w miejsce czynu opisanego w punkcie IV. – tego, że w dniu 9 czerwca 2016 r. w Ł. pozbawił P. Z. (1) wolności w ten sposób, że nie pozwolił jej wysiąść z samochodu zamykając drzwi od pojazdu a następnie zaciskając obie ręce na szyi pokrzywdzonej spowodował u niej stłuczenia szyi z dwoma pasmowatymi zasinieniami i drobnymi otarciami naskórka, stłuczenie ust z zasinieniem wargi górnej po stronie lewej, które to obrażenia naruszyły czynności narządu ciała pokrzywdzonej trwające nie dłużej niż 7 dni tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 189 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

5. w miejsce czynu opisanego w punkcie V. – tego, że w dniu 9 czerwca 2016 r. w R., stosując groźbę bezprawną w postaci rozbicia szyby samochodowej w samochodzie osobowym marki N. (...), kierowanym przez P. Z. (1), zmusił ją do otwarcia drzwi pojazdu, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję z art. 191 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 191 § 1 k.k. wymierzono mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

6. w miejsce czynu opisanego w punkcie VI. – tego, że w okresie od stycznia do marca 2015 r. w Ł. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia biżuterii damskiej złotej m.in. pierścionek z wystającym szlachetnym kamieniem koloru czerwonego, obrączka wysadzana sześcioma diamentami, łańcuszek o drobnym splocie, krzyżyk z rozetami bocznymi, tj. mienia o łącznej wartości nie mniejszej niż 525 zł na szkodę P. Z. (1), tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 278 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k. wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda.

Na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzono oskarżonemu karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat, oddając oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora. Ponadto na podstawie art. 41a § 1 k.k. Sąd Rejonowy orzekł wobec oskarżonego na okres 3 lat zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną P. Z. (1) osobiście, telefonicznie i za pośrednictwem innych środków łączności oraz zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 10 metrów. Sąd obciążył też oskarżonego częściowymi kosztami sądowymi w kwocie 500 zł.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli: prokurator i obrońca.

Prokurator zarzucił obrazę prawa materialnego – art. 4 § 1 k.k. przez błędne zastosowanie przepisów obowiązujących w chwili orzekania, pomimo tego, że przepisy obowiązujące uprzednio były dla oskarżonego względniejsze i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uzupełnienie podstawy prawnej skazania za poszczególne przypisane oskarżonemu czyny o art. 4 § 1 k.k., oraz powołanie art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w miejsce art. 70 § 1 k.k. w podstawie prawnej warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności.

Obrońca sformułował liczne zarzuty dotyczące obrazy prawa procesowego i materialnego oraz błędu w ustaleniach faktycznych, wnosząc o zmianę wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie uchylenie wyroku w zakresie czynu opisanego w punkcie 2. i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., zaś w zakresie punktu 1. o jego poprawienie przez uwzględnienie w opisie czynu zabronionego zachowań objętych punktem 2. orzeczenia, ponadto o uchylenie wyroku w zakresie czynu z punktu 6. i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna w całości, zaś apelacja obrońcy – w części.

Na wstępie trzeba wskazać, że Sąd I instancji w sposób kompletny zebrał materiał dowodowy, wnikliwie go rozważył, a stanowisko swoje wyczerpująco uzasadnił, zgodnie z wymogami określonymi w art. 424 k.p.k. Sprawstwo i charakter działania oskarżonego odnośnie wszystkich zarzucanych czynów wykazano za pomocą ujawnienia na rozprawie głównej całości okoliczności mogących mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, zaś ocenę przeprowadzonych dowodów poczyniono w sposób wszechstronny i obiektywny, z uwzględnieniem zasad wiedzy i doświadczenia życiowego.

Obrońca nietrafnie zarzuca Sądowi I instancji uchybienie przepisowi art. 7 k.p.k. Zdaniem Sądu Okręgowego ocena wiarygodności zeznań przesłuchanych świadków została przeprowadzona w sposób poprawny, a wyciągnięte przez Sąd Rejonowy wnioski jako logiczne pozostają pod ochroną art. 7 k.p.k. Nie można stwierdzić, aby ocena ta była dowolna – w szczególności stanowiska takiego nie uzasadnia odmienne od Sądu przekonanie skarżącego co do prawdziwości zeznań przesłuchanych świadków. W sporządzonym uzasadnieniu Sąd meriti w należyty sposób wyjaśnił motywy oparcia się na zeznaniach świadków, w tym pokrzywdzonej i przyczyny, dla których zeznania te uznano za wiarygodne. Uwadze Sądu II instancji nie uszła wskazywana przez skarżącego okoliczność, że pokrzywdzona nie przedstawiła żadnej obdukcji lekarskiej, jak też nie było naocznych świadków agresywnych zachowań oskarżonego wobec pokrzywdzonej, jednakże należy podzielić dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę zeznań P. Z. (1), które były konsekwentne, logiczne i szczegółowe.

W części dotyczącej czynu opisanego w punkcie 3. zeznania te znajdują potwierdzenie w dowodach w postaci ilości i treści sms-ów oraz liczby połączeń telefonicznych, przy czym pokrzywdzona konsekwentnie wskazywała, mimo swoich uczuć do oskarżonego, że nie życzyła sobie tak nasilonych kontaktów z jego strony, gdyż przeszkadzały jej w codziennym życiu i pracy, w istotny sposób naruszając jej prywatność. Jednocześnie Sąd Rejonowy nie zawarł w opisie tego czynu kwestionowanego przez obrońcę określenia, że zachowanie to było „niechciane i niepożądane”, wobec czego zarzut w tej części jest bezpodstawny.

Z kolei w części dotyczącej czynów 4. i 5. wersja P. Z. znajduje potwierdzenie w zeznaniach funkcjonariusza Policji D. J. i treści notatki urzędowej (k. 298, k. 1), z których wynika, że pokrzywdzona od początku tak samo relacjonowała przebieg zdarzenia, opisując m.in. groźbę wybicia szyby w samochodzie.

Nie ma także podstaw do kwestionowania oceny dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy w zakresie czynów opisanych w punktach 1., 2. i 6. Również w tej części zeznania pokrzywdzonej trafnie zostały uznane za wiarygodne. Brak wiedzy innych osób, w tym nawet najbliższej rodziny na temat zachowania oskarżonego, nie stanowi okoliczności mogącej przesądzić o konieczności odmowy wiary zeznaniom pokrzywdzonej. Sprawca znęcania zwykle potrafi hamować się w obecności osób trzecich i sprawiać wrażenie przykładnego partnera, a z drugiej strony pokrzywdzeni, kierowani uczuciem wstydu, na ogół przez długi czas ukrywają sytuację rodzinną przed innymi osobami. Takie zachowanie, zarówno oskarżonego jak i pokrzywdzonej, jest w pełni zgodne z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to w pełni prawdopodobne. Trzeba też podkreślić, że pokrzywdzona była bardzo zaangażowana uczuciowo w związek z D. C., ciągle miała nadzieję na poprawę ich relacji a nawet chodziła na terapię dla osób współzależniących. Brat pokrzywdzonej M. Z. zeznał, że siostra dopiero w późniejszym czasie mówiła matce o biciu, a jemu samemu – o niszczeniu i zastawianiu rzeczy. Fakt ten potwierdziła matka P. Z. (1), a oboje rodzice pokrzywdzonej widzieli zdemolowane mieszkanie i napisy wymalowane sprayem na ścianach. Trzeba też zwrócić uwagę na dowód z oględzin płyty z nagraniem rozmów między oskarżonym a pokrzywdzoną, z treści której jasno wynika, że agresja oskarżonego miała miejsce nie pierwszy raz a pokrzywdzona „zatajała to, ale już więcej nie będzie”. Co szczególnie istotne, w rozmowie pokrzywdzona wypomina oskarżonemu, że ją bił, groził m.in. oszpecceniem i zrobieniem krzywdy jej bliskim a oskarżony temu nawet nie zaprzecza, nie protestuje, nie podnosi, że to co mówi P. Z. nie jest prawdą (np. k. 106, 107v., 108v.). Argumentem przeciwko wiarygodności pokrzywdzonej nie może być też negowanie wiedzy o awanturach przez sąsiadów oraz brak reakcji gości czy obsługi hotelu (...) na awanturę, bowiem jest to właśnie reakcja najczęstsza i typowa – niechęć wtrącania się w cudze sprawy, dopóki sytuacja nie staje się rzeczywiście groźna. Odnośnie zaś czynu 6., Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że brak jest podstaw do kwestionowania twierdzenia pokrzywdzonej, że oskarżony zastawiał jej biżuterię bez jej wiedzy i zgody. Część tych przedmiotów udało się jej wykupić, pozostałych nie odzyskała.

Podsumowując, ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji są wynikiem prawidłowej oceny materiału dowodowego i nie można zgodzić się ze skarżącym, że materiał ten nie pozwala na jednoznaczne przyjęcie sprawstwa D. C.. Sąd Okręgowy nie dopatrywał się żadnych uchybień we wnioskowaniu Sądu meriti, a poczynione ustalenia w sposób logiczny wynikają z dowodów uznanych wcześniej za wiarygodne a zatem błąd w ustaleniach faktycznych nie miał miejsca.

Sąd odwoławczy zważył natomiast, że obrońca trafnie zarzucił błędne przyjęcie, iż czyn przypisany oskarżonemu w punkcie 2. stanowił odrębne przestępstwo. Czyn ten został popełniony w okresie objętym przestępstwem znęcania i – jak słusznie wskazuje obrońca – stanowił jeden z elementów występku z art. 207 § 1 k.k. Na przestępstwo znęcania składają się różne zachowania, które odrębnie rozpatrywane mogą wyczerpywać znamiona innych przestępstw, takich jak naruszenia nietykalności cielesnej, zniewagi, groźby, jak również inne zachowania stanowiące stosowanie przemocy psychicznej (np. różnego rodzaju nakazy czy zakazy, poniżanie). W przedmiotowej sprawie należało zatem przyjąć, że zachowanie oskarżonego w dniu 12 marca 2015 r. stanowiło jeden z elementów przestępstwa przypisanego oskarżonemu w punkcie 1. Nie było przy tym podstaw do umorzenia postępowania w tym zakresie w oparciu o art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., lecz należało uznać, że oba w/w czyny stanowią w istocie jedno przestępstwo z art. 207 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy dostrzegł również, iż w zakresie czynu z punktu 6. Sąd Rejonowy w sposób wątpliwy i dowolny przyjął, że biżuteria skradziona przez oskarżonego miała wartość „nie mniejszą niż 525 zł”, bowiem z opinii biegłego (k.409) wynika, że wartość ta była znacznie większa (1.975 zł). Wobec braku w apelacji prokuratora takiego zarzutu, wartość ta nie mogła jednak ulec zmianie na niekorzyść oskarżonego. Jednocześnie zaś określenie wartości na kwotę „nie mniejszą niż 525 zł” musiało skutkować przyjęciem, iż czyn ten stanowił wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. Przepis ten stanowi bowiem, że wykroczeniem jest kradzież rzeczy ruchomej, której wartość nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia. Określenie wartość „nie mniejsza niż 525 zł” oznacza, iż wartość ta może być też równa tej kwocie, czyli jej „nie przekracza”. Tymczasem od dnia 1 stycznia 2018 r. (czyli już w dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy), kwota minimalnego wynagrodzenia to 2.100 zł (Dz. U. z 2017 r. poz. 1747) z czego 1/4 to właśnie 525 zł. Czyn ten został popełniony w okresie od stycznia do marca 2015 r., a zatem jego karalność uległa już przedawnieniu.

Jednocześnie zasadna okazała się apelacja prokuratora, który trafnie wskazał, że przepisy obowiązujące przed nowelizacją ustawy Kodeks karny z dnia 20 lutego 2015 r. były dla oskarżonego względniejsze, wobec czego należało zastosować je do całości wyroku. Sąd Okręgowy podziela obszerną argumentację zawartą w tym przedmiocie w uzasadnieniu środka odwoławczego, nie widząc potrzeby jej powtarzania.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) uchylił zawarte w punkcie 7. rozstrzygnięcie w przedmiocie kary łącznej,
- b) przyjął, że czyn przypisany oskarżonemu w punkcie 6. stanowi wykroczenie wyczerpujące dyspozycję art. 119 § 1 k.w. i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. postępowanie w tym zakresie umorzył,
- c) przyjął, że czyny przypisane oskarżonemu w punktach 1. i 2. stanowią jedno przestępstwo wyczerpujące dyspozycję art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył D. C. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- d) w punktach 3., 4. i 5. do podstawy prawnej skazania i wymiaru kary dodał art. 4 § 1 k.k.,
- e) w punkcie 8. za podstawę prawną rozstrzygnięcia w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary przyjął art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k.,
- f) na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce kar jednostkowych orzeczonych w punktach 3., 4. i 5. zaskarżonego wyroku oraz w punkcie 1.c) niniejszego wyroku wymierzył oskarżonemu D. C. karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności;

W pozostałej części zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy. Jednocześnie Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze z uwagi na częściową zasadność apelacji, zaś wydatkami związanymi z apelacją prokuratora obciążył Skarb Państwa.